

Észrevételek a biztosító egyesületek szabályozásának átalakításához:

- 1) Gratulálok a nyilvános vita eszközeinek felújításához.
- 2) Összességében színvonalas, végkövetkeztetésében jó a vitaanyag, de nemcsak az összefoglalás okán SEMATIKUS és EGYOLDALÚ, lényeges szabályozásbeli konzekvenciákat figyelmen kívül hagy így érvelése, indoklása szakmailag vitatható !!!
Ezt kísérlem meg az alábbiakban bizonyítani.

Előjáróban: A sors furcsa fintora okán érintett vagyok mind a biztosító egyesületi mind a pénztári törvényi szabályozás egykori kidolgozási fázisaiban.

Ezért néha zavaró, hiúságot sértő hogy az adott törvényi koncepciókból, összefüggésekből kiragadva és az akkori kompromisszumkénszerek figyelmen kívül hagyásával tárgyalja az anyag a garantőr-problematikát és jut néhol félrevezető vagy inkább pontatlan következtetésekre. Jeleznem kell hogy nem jogász hanem elsősorban közgazdász és posztgraduálisan aktuárius vagyok.

Részleteiben

- 1) Az egész anyagban a garantőr úgy jelenik meg **mintha** az a szolgáltatás, amit az egyesületek (továbbiakban E) művelnek egy kötöttségektől mentes szabad tevékenység lenne (mint pld az utazásszervezés, kozmetikai szolgáltatások, kereskedelem) és **mintha csak** a szervezeti, felelősségi különbségek eredményeznék a garantőri funkciók milyenségét, megoldhatóságát.
- 2) Márpedig igen lényeges különbség, hogy a pénzügyi szolgáltató tevékenység és piac, működési rend triviálisan és magas fokon szabályozott és eltér a „mezei”, nem felügyelt szolgáltatói szektoroktól. Ez a biztosítási szakmában az egész vertikumra fokozottan igaz. Ennek azért van jelentősége mert a Felügyelt és Szabályozott működés eleve maga is hordoz garanciális elemeket és a garantőri szerep nem merül ki a tulajdonosi típusok szerinti helytállásban, a korlátozott (kft) vagy részesedés függő (rt, szöv) felelősség pro vagy non profit sémáiban..Önmagában a szolvenciális szabályozás ténye is jelzi, hogy a garantőri szerep fedezetképzése előírt és folyamatosan kontrollált (kell legyen).
Következésképpen a problémafelvezetés árnyaltabb kell hogy legyen, mert a „pechséria”, „a sorozatos rossz pénzügyi döntések, a pénzügyi lejtőre kerülés”, egyáltalán a pénzügyi nehézségekkel küzdő pénzügyi szolgáltató bár nem fiktív de mindenképpen abnormális kategória. Elsősorban azért mert az a tény, hogy egy szolgáltató „kinövi a rá szabott ruhát”, tevékenysége túlnő a fedezettel lefedhető, vállalható kockázatok szintjén és nem történik intervenció (tevékenységkorlátozás, önrevízió, kivezetés a piacról, zárlat, kényszerkonszolidáció stb) egy ideál rendszerben elképzelhetetlen.
- 3) A speciális törvények azzal kezdődnek hogy definiálják a piacképességet és a piacképesség határait. Tévedés lenne azt gondolni, hogy pld a biztosítási törvény rétes-hosszú kodifikációs folyamatában az egyes törvényi szabályozási modell-variánsok az E esetében erre ne gondoltak volna !! Abban a variánsban, amelyben részt vehettem a kockázatkezelés módja, terjedelme és garantálhatósága alakította a szolvencia-feltételeket és ezzel a

tevékenység szavatoló tőkeszükségletét is. Más szavakkal az E gyakorlati tevékenysége során fokozatosan akkumulál és jut el a szolvencia képesség, a végső garantőr egyre magasabb fokozataihoz és tevékenysége méreteit, az alkalmazott kockázatkezelési módozatokat ehhez szabja. És fordítva, kárgyakorlata alapján visszakerülhet alacsonyabb fokozatokhoz, mikor is tevékenysége terjedelmét, kínált módozatait korlátozni kényszerül... Ez elsősorban belső önszabályozási kérdés (management, tag-tulajdonosi stratégiai döntések), de természetesen felügyelt adott esetben kívülről vezérelt folyamat... Az ismert E csődök, bebukások tehát rendszerkudarok, a hiányos szabályozás és felügyelet egyenes következményei és NEM konstrukcióhiba.

4) Természetesen ez a tevékenységhez kötött szolvenciaigény csak akkor működik ha a nonprofit működés nem a 0 eredmény logikája szerint működik, hanem reális árakon végzett tevékenység mellett a rendszeresen képződő „surplus” teljes egészében visszaforgatásra kerül a biztosítási üzletbe és elsődlegesen nem a kötelezettségeket (a szolgáltatásértékeket) hanem a tartalékokat (a végső garanciát) növeli. Ez végülis „az ügyfél (tulajdonos) maga, kikényszerített garancia „ esete, de nem az egyösszegű pótbefizetés , a felosztóban a „kirovó” eset, hanem folyamatos pool szerű feltöltés. Világos, hogy ez aséma felváltható- kiegészíthető a külső garantőr-szolgáltatás megvásárlásával (itt én nem tennék különbséget üzleti vállalkozó illetve üzleti bázisú garancia-alap (garanciaegységek adás-vétele) között). Fentiek miatt a „nincs automatizmus a szavatoló tőke újratöltésére” kitétel csak szabályozatlan esetben és az egyesületi logikával szemben valósul meg.

5) A „nincs garancia” sémája tele van csúsztatással és egyszerűsítő leminősítésekkel.

Az, hogy valaki kettős szerepkörben lép fel úgy vélem még nem fából vaskarika, csak ha egyéni szinten próbáljuk meg értelmezni. De még ha egyéni szinten is az a lakossági megtakarító aki betétet helyez el, vagy befektet egyben hitelfelvevő is lehet. Ha ezt ugyanannál a pénzügyintézetnél teszi részese a garanciának még akkor is ha bank áll helyt.. Vigyük ezt le a takarékszövetkezet szintjéig... Az E tagja ügyfél mint biztosított, működtető mint tulajdonos és garantőr a közösen képzett tartalékok erejéig.

A pénztár-konstrukció nem titok, részben !! az el nem fogadott E szabályozási variánsból született. Itt ugyanis nem kellett külföldi törvények 1:1 nyers jogszabályi fordításából, EU irányelvek közvetlen szabályozási transzmissziójából és nem utolsósorban a piachegemón szereplők szakmai elvárásaihoz szolgálai igazodni. Nem igaz, hogy a fából vaskarika elven működnek a pénztári garanciák !! Először is az intézmény az első tagdíjfizetésektől kezdve garantál az ügyfeleknek közös üzemeltetési biztonságot és likviditási tartalékot, igaz a szolgáltatás garanciája ekkor még csak arra terjed ki hogy a várakozási idő lejártával az egyéni számla erejéig fedezetet biztosít termékvásárlásra, illetve egyösszegű kifizetésre, „rendszerellen felélésre” (nyugdíjnál ez a haláleseti kifizetés). Másodsorban a pénztár a kockázati tartalékolás előrehaladtával (a likviditási tartalék feltöltésével) célzott és differenciált garanciákat vállalhat, szolgáltatását diverzifikálhatja.

Én fontos különbségnek tartom, hogy a közös alapok tekintetében a pénztártagok igenis valódi tulajdonosok ezt a pénztártőkét bizonyos korlátok között mozgathatják, megszűnéskor részesednek belőle. Ez egyáltalán nem a lábjegyzet szerinti „szociológiai” tulajdonos, formalitása még ha ezt a tőketulajdont szabadon nem is értékesíthetik és a hasznot e tőkerészek után esetlegesen és csak közvetetten „szedhetik be”.

A pénztárgaranciák, a kölcsönösség, a non profit jelleg és a többi pénztárjellemezők taglalása még az eltorzult mai „szektor-valóság” mellett is alaposabb kifejtést igényel, ahogy az elismert konstrukcióval sem tudott ténylegesen mit kezdeni a pénztárszakértőség... A captive, a munkáltatói tag és a munkáltatói pénztárak témaköre is külön séma taglalást igényelne. Ami igazán nagy hiba azonban : a magánnyugdíjpénztárat és az önkéntes kölcsönös pénztárat, pláne az önkéntes kölcsönös biztosítópénztárat szolgáltatási és üzemeltetési szinten összekeverni és közel egy platformra hozni !! Erről is kellene szót ejteni.

A megoldás, a méretgazdaságosság bűvköréből kikerülve a kölcsönösségi biztosítás szabályozásának bevezetésével igen pozitív és üdvözlendő ! Ehhez értelmes átalakulási szabályok előírása és a szerzett jogok védelme azzal is hozzájárulna hogy megszabadítaná, megtisztítaná a jelenlegi torz pénztárpiacot a „gömböcöktől”, a rejtett pénztár-részvénytársaságoktól.

Üdvölettel S.K.